

ด่วนมาก

ที่ พร ๐๐๓๗.๔/ว ๒๓๗๑๐

ศาลากลางจังหวัดแพร่

ถนนไชยบูรณ์ พร ๕๔๐๐๐

๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๔

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๕/ว ๑๓๗๔ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๔

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งว่า มีการประกาศใช้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๔ ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๔ โดยให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งก็คือ วันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๔ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายเสรี คำภีร์ธัมโม)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานกฎหมาย ระเบียบและเรื่องร้องทุกข์
โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๕๔๕๓-๔๑๑๙ ต่อ ๑๓

87-81

ดำเนินการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดแพร่
เลขที่ 2747
วันที่ 8 ก.ค. 2554
เวลา 14. — น.

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๘๐๔.๕/ว ๑๓๗๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๗ กรกฎาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๔

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๔

ด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้โปรดลงนามในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยเป็นระเบียบว่าด้วยการกำหนดแนวทางในการสอบสวนของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอในฐานะผู้กำกับดูแลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีมาตรฐานการปฏิบัติงานในแนวทางเดียวกัน ซึ่งระเบียบดังกล่าวได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๘ ตอนพิเศษ ๗๓ ง เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๔ โดยข้อ ๒ ของระเบียบกำหนดให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งก็คือ วันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๔ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้นายอำเภอในเขตพื้นที่ทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายขวัญชัย วงศ์นิติกร)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
โทร./โทรสาร ๐๒-๒๕๔๑-๕๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยการสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น
รองประธานสภาท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น
และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น
พ.ศ. ๒๕๕๔

โดยที่พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๗๗ พระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๙๖ มาตรา ๗๑ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๙๐ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙๔ ประกอบกับ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๕๗ (๗) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๕ (๔) กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอในฐานะผู้กำกับดูแลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีอำนาจสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น เพื่อให้การสอบสวนข้อเท็จจริงตามบทบัญญัติดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีมาตรฐานการปฏิบัติงานในแนวทางเดียวกัน

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๖ และมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๗๑ และมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๙๖ มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖ และมาตรา ๖ และมาตรา ๙๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบกับ มาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการสอบสวนคณะเทศมนตรี หรือเทศมนตรี พุทธศักราช ๒๕๐๐

ข้อ ๔ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการอื่นใด ที่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ หรือที่มีกำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายถึง องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลเมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล

“ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายถึง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกเมืองพัทยา และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

“รองผู้บริหารท้องถิ่น” หมายถึง รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกเทศมนตรี รองนายกเมืองพัทยา และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

“ประธานสภาท้องถิ่น” หมายถึง ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประธานสภาเทศบาล ประธานสภาเมืองพัทยา และประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

“รองประธานสภาท้องถิ่น” หมายถึง รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเมืองพัทยา และรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

“สมาชิกสภาท้องถิ่น” หมายถึง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาเมืองพัทยา และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

“เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น” หมายถึง เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

“ที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น” หมายถึง ที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนตำบล

“การสอบสวน” หมายถึง การสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น กรณีการสิ้นสุดลงของสมาชิกภาพ การขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม หรือเมื่อผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น ละเลยไม่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือประพฤติดนฝ่ายินกฎหมาย ตามกฎหมายว่าด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด กฎหมายว่าด้วยเทศบาล กฎหมายว่าด้วยเมืองพัทยา และกฎหมายว่าด้วยองค์การบริหารส่วนตำบล หรือกฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ซึ่งกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอในฐานะผู้มีอำนาจกำกับดูแลเป็นผู้มีอำนาจทำการสอบสวน

ข้อ ๖ ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจตีความหรือวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ข้อ ๗ เมื่อมีเหตุให้ต้องทำการสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น ให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นเพื่อทำการสอบสวน

การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามระเบียบนี้ ให้ผู้มีอำนาจกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งได้กำหนดให้เป็นผู้มีอำนาจสอบสวนสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนอย่างน้อยสามคน ประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการอย่างน้อยอีกสองคน โดยให้กรรมการคนหนึ่งเป็นเลขานุการ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถของผู้ที่ได้รับการแต่งตั้ง และพิจารณาจากตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหาประกอบ

คณะกรรมการสอบสวนให้พิจารณาแต่งตั้งจากบุคคลที่ผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งพิจารณาเห็นสมควรกรณีเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญต้องได้รับความยินยอมจากต้นสังกัด ในกรณีที่มีเหตุผลจำเป็นหรือสมควรหรือเพื่อประโยชน์ในการสอบสวน การพิจารณา หรือเพื่อความยุติธรรม อาจพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนจากข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทอื่น โดยได้รับความยินยอมจากต้นสังกัดก็ได้ ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนจะตั้งตนเองเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการมิได้

คณะกรรมการสอบสวนต้องมีผู้ดำรงตำแหน่งนิติกร หรือผู้ได้รับปริญญาทางกฎหมาย หรือผู้มีประสบการณ์ในด้านการสอบสวนอย่างน้อยหนึ่งคนร่วมเป็นกรรมการด้วย

กรรมการสอบสวนจะต้องไม่อยู่ในฐานะหรือมีเหตุตามที่กฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองกำหนดห้ามมิให้ทำการพิจารณาทางปกครอง

ข้อ ๘ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้ทำเป็นคำสั่งตามแบบหนังสือราชการ แล้วให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแจ้งคำสั่งและส่งเรื่องที่ถูกกล่าวหาให้ประธานกรรมการและกรรมการโดยเร็ว

ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนนั้นโดยเร็ว ถ้าไม่อาจแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบได้โดยตรง ให้ปิดสำเนาคำสั่งไว้ ณ ที่ทำการของผู้ถูกกล่าวหาในที่ซึ่งเห็นได้ง่ายต่อหน้าพยานอย่างน้อยหนึ่งคน หรือแจ้งโดยหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนไปยังผู้ถูกกล่าวหา ณ ภูมิลำเนาของผู้ถูกกล่าวหาซึ่งปรากฏตามหลักฐานทางราชการ เมื่อพ้นกำหนดสิบห้าวันให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบแล้ว

ข้อ ๙ หากปรากฏว่าข้อกล่าวหาเป็นการกล่าวหาการกระทำผิดที่ปรากฏพยานหลักฐานโดยชัดแจ้งแล้ว เช่น ได้มีคำพิพากษาของศาลถึงที่สุดในความผิดที่ถูกกล่าวหาแล้ว จะไม่ตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นทำการสอบสวนก็ได้ แต่ต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสได้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตน

ข้อ ๑๐ ระหว่างการสอบสวน ผู้ถูกกล่าวหาอาจทำคำคัดค้านเป็นหนังสือว่าคณะกรรมการสอบสวนหรือกรรมการผู้ใดเป็นผู้ที่อยู่ในฐานะหรือมีเหตุที่ไม่สามารถจะทำหน้าที่เป็นกรรมการได้ยื่นต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนภายในสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือวันที่รู้ถึงเหตุแห่งการคัดค้านนั้น ถ้าผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าการคัดค้านนั้นมีเหตุผลฟังได้ก็ให้เปลี่ยนแปลงตามควรแก่กรณีโดยเร็ว

ข้อ ๑๑ เมื่อได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นแล้ว หากมีเหตุจำเป็นหรือสมควรต้องเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการสอบสวน ประธานกรรมการ หรือกรรมการบางคน หรือตั้งกรรมการเพิ่มขึ้น หรือลดจำนวนคณะกรรมการสอบสวน ให้ผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนนั้นออกคำสั่งเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการสอบสวน ประธานกรรมการ หรือกรรมการ หรือตั้งกรรมการเพิ่มขึ้น หรือลดจำนวนคณะกรรมการสอบสวน แล้วแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบตามวิธีการในข้อ ๘

การเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการสอบสวน ประธานกรรมการ หรือกรรมการ หรือตั้งกรรมการ เพิ่มขึ้นหรือลดจำนวนคณะกรรมการสอบสวนดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง ไม่กระทบกระเทือนการสอบสวน ที่ได้ดำเนินการไปก่อนแล้ว

ข้อ ๑๒ เมื่อประธานกรรมการได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้วให้บันทึกวันที่ได้รับทราบคำสั่งนั้นติดไว้ในสำนวนการสอบสวน แล้วรีบนัดหมายคณะกรรมการสอบสวน เพื่อดำเนินการสอบสวนโดยเร็ว

การนัดหมายคณะกรรมการสอบสวน ให้นัดหมายล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน เว้นแต่เป็นการนัดหมายในที่ประชุมหรือเป็นกรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน

ข้อ ๑๓ ให้คณะกรรมการสอบสวนมีหน้าที่รวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ โดยการสอบสวน ผู้กล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหา พยานบุคคล พยานเอกสาร และพยานหลักฐานอื่นตามความจำเป็นเพื่อทราบข้อเท็จจริงในเรื่องที่กล่าวหา

เอกสารที่ใช้เป็นพยานหลักฐานให้ใช้ต้นฉบับ หรือสำเนาที่ประธานกรรมการหรือกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบรับรองว่าเป็นสำเนาที่ถูกต้อง

ข้อ ๑๔ ให้คณะกรรมการสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบอย่างเพียงพอและให้ผู้ถูกกล่าวหาได้มีโอกาสดำเนินการและนำพยานหลักฐานของตนมาแก้ข้อกล่าวหาได้ตามควรแก่กรณีในเวลาอันควร ถ้าผู้ถูกกล่าวหาไม่มาหรือไม่แก้ข้อกล่าวหาภายในเวลาที่กำหนดไว้ ให้คณะกรรมการสอบสวนบันทึกไว้แล้วให้ดำเนินการสอบสวนต่อไป

ในการแก้ข้อกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหาอาจทำเป็นหนังสือยื่นต่อคณะกรรมการสอบสวนก็ได้

ข้อ ๑๕ ในการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนต้องมีกรรมการเข้าร่วมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง แต่ในการลงมติต้องมีกรรมการเข้าร่วมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งแต่ไม่น้อยกว่าสามคน

ความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนให้ถือเสียงข้างมากของกรรมการที่มาประชุม ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานกรรมการออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๑๖ ในการสอบสวนทุกครั้ง ห้ามมิให้คณะกรรมการสอบสวนยอมให้บุคคลอื่นใดเข้าฟังการสอบสวน

ในการสอบสวนที่ผู้ถูกกล่าวหาต้องมาปรากฏตัวต่อคณะกรรมการสอบสวน ผู้ถูกกล่าวหาไม่มีสิทธินำทนายความหรือที่ปรึกษาของตนเข้ามาในการสอบสวนได้

การใดที่ทนายความหรือที่ปรึกษาได้ทำลงต่อหน้าผู้ถูกกล่าวหา ให้ถือว่าเป็นการกระทำของผู้ถูกกล่าวหา เว้นแต่ผู้ถูกกล่าวหาจะได้คัดค้านเสียแต่ในขณะนั้น

ข้อ ๑๗ การสอบสวนบุคคลใดให้บันทึกถ้อยคำไว้แล้วอ่านให้ผู้ให้ถ้อยคำฟัง เมื่อรับว่าถูกต้องก็ให้ลงลายมือชื่อไว้ และให้คณะกรรมการสอบสวนลงลายมือชื่อไว้ด้วย

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งมีเหตุขัดข้องไม่อาจมาให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการสอบสวนได้ และคณะกรรมการสอบสวนเห็นสมควร บุคคลดังกล่าวอาจให้ถ้อยคำเป็นหนังสือได้แต่ต้องมาให้การรับรองหนังสือนั้นต่อหน้าคณะกรรมการสอบสวน

ข้อ ๑๘ ก่อนการสอบสวนเสร็จสิ้นหรือในกรณีที่ให้มีการสอบสวนเพิ่มเติม คณะกรรมการสอบสวนจะเรียกผู้ถูกกล่าวหา หรือบุคคลอื่นใดมาสอบสวนเพื่อทราบข้อความใด ๆ หรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ ที่เห็นว่าเป็นพยานหลักฐานสำคัญมายังคณะกรรมการสอบสวนก็ได้ หากบุคคลใดไม่มาตามที่เรียกหรือไม่ยอมให้ถ้อยคำหรือไม่ยอมส่งเอกสาร หรือวัตถุที่ต้องการให้แก่คณะกรรมการสอบสวน ให้รับรายงานความจำเป็นและเหตุขัดข้องต่อผู้ที่สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ข้อ ๑๙ ให้คณะกรรมการสอบสวนบันทึกเหตุการณ์ หรือสภาพการณ์ที่มีขึ้นไว้เป็นหลักฐานในสำนวน ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสถานที่ หรือตรวจเอกสาร หรือวัตถุพยาน หรือดำเนินการอื่นใดเกี่ยวกับการสอบสวน หรือสอบสวนบุคคลใด เมื่อบุคคลนั้นไม่ยอมให้ถ้อยคำหรือไม่ยอมลงลายมือชื่อรับรองถ้อยคำ หรือไม่ยอมส่งมอบเอกสารหรือวัตถุใด ๆ เป็นต้น

ข้อ ๒๐ ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่า พยานหลักฐานใดไม่จำเป็นหรือไม่เกี่ยวกับประเด็นหรืออาจทำให้เห็นว่ามีเจตนาประวิงให้ชักช้า ให้คณะกรรมการสอบสวนงดการสอบสวนพยานหลักฐานนั้น ๆ เสียก็ได้เมื่อเห็นเป็นการสมควร และให้คณะกรรมการสอบสวนบันทึกเหตุผลไว้

ข้อ ๒๑ การสอบสวนจะต้องกระทำให้เสร็จโดยเร็ว อย่างช้าไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ประธานกรรมการได้รับทราบคำสั่ง ถ้ามีความจำเป็นจะสอบสวนให้ทันตามกำหนดนี้ไม่ได้ ก็ให้ประธานกรรมการขอขยายเวลาไปยังผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้อีกไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน และต้องแสดงเหตุขัดข้องตลอดจนความจำเป็นที่จะต้องขอขยายระยะเวลาสอบสวนไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วยทุกครั้ง

เมื่อได้ขยายเวลาตามวรรคหนึ่งแล้วยังสอบสวนไม่แล้วเสร็จอีก หากเป็นกรณีที่นายอำเภอเป็นผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้ขอขยายเวลาโดยแสดงเหตุขัดข้องความจำเป็น และระยะเวลาที่คาดหมายว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด แต่หากเป็นกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้ขอขยายเวลาไปยังปลัดกระทรวงมหาดไทย ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือปลัดกระทรวงมหาดไทยแล้วแต่กรณี ขยายเวลาได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน

การสอบสวนระยะใดระยะหนึ่งดังกล่าวข้างต้น จะเป็นอันใช้ได้ก็ต่อเมื่อได้รับอนุมัติแล้วทุกครั้ง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่คณะกรรมการสอบสวนได้ดำเนินการในอำนาจหน้าที่แล้วก่อนได้รับอนุมัติ

การสอบสวนครั้งหนึ่ง ๆ ได้กระทำเพียงใด เลื่อนไปเพราะเหตุใด เมื่อใด ให้คณะกรรมการสอบสวนบันทึกไว้โดยชัดเจน

ข้อ ๒๒ ถ้าผู้ถูกกล่าวหายื่นคำชี้แจงเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวนนั้นต่อคณะกรรมการ สอบสวน หรือต่อผู้มีอำนาจพิจารณาหรือวินิจฉัยในเวลาใด ๆ ก่อนมีคำสั่ง ให้คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้มีอำนาจพิจารณาหรือวินิจฉัยรับคำชี้แจงนั้นเข้าสำนวนรวมไว้พิจารณาด้วย

ข้อ ๒๓ เมื่อการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้ว ให้ประธานกรรมการนัดประชุมทำรายงานการสอบสวนเพื่อสรุปข้อเท็จจริงพร้อมทั้งทำความเข้าใจเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดตามเรื่องที่ถูกกล่าวหาฐานใด ในมาตราใด แล้วควรพิจารณา หรือวินิจฉัยอย่างไร เสนอต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพร้อมทั้งสำนวนการสอบสวน ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทำการสอบสวนเสร็จสิ้น ถ้ากรรมการสอบสวนคนใดมีความเห็นแย้งจะทำความเข้าใจแย้งติดไว้กับสำนวนการสอบสวนก็ได้

กรณีปรากฏจากการสอบสวนว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำผิดในเรื่องอื่นอีกหรือมีมูลพาดพิงผู้อื่นที่ไม่ได้เป็นผู้ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้มีส่วนร่วมกระทำผิดในเรื่องนั้น ก็ให้ระบุไว้ในรายงานการสอบสวนด้วย เพื่อให้ผู้สั่งแต่งตั้งพิจารณาตามความเห็นสมควร

การนัดประชุมคณะกรรมการสอบสวนตามวรรคหนึ่งให้นัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันประชุม

ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทำความเข้าใจและเสนอความเห็น พร้อมทั้งสำนวนการสอบสวนต่อผู้มีอำนาจพิจารณาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการสอบสวนตามวรรคหนึ่ง และให้ผู้มีอำนาจพิจารณาทำการพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เว้นแต่กรณีและผู้สั่งแต่งตั้งเป็นผู้มีอำนาจสั่งการในเรื่องนั้น ให้ทำความเข้าใจและพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการสอบสวนตามวรรคหนึ่ง

ในการทำความเข้าใจหรือพิจารณาแล้วแต่กรณีตามวรรคสี่ ถ้าผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือผู้มีอำนาจพิจารณาเห็นสมควร จะสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมก็ได้ตามความจำเป็น แต่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่สั่งให้สอบสวนเพิ่มเติม แต่ทั้งนี้เมื่อรวมระยะเวลาในการดำเนินการสอบสวนตามความในวรรคนี้เข้ากับระยะเวลาตามวรรคสี่ด้วยแล้ว ต้องไม่เกินหกสิบวัน

ข้อ ๒๔ การสอบสวนใดที่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการไปก่อนประกาศใช้ระเบียบนี้ ถ้าถูกต้องตามวิธีการที่ใช้อยู่ในขณะนั้นให้เป็นอันสมบูรณ์และให้ดำเนินการตามวิธีการนั้นต่อไปได้จนกว่าจะเสร็จสิ้น

ข้อ ๒๕ ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการแก้ไขปรับปรุงให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอในฐานะผู้มีอำนาจกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจทำการสอบสวนในเหตุอื่นหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้นำระเบียบนี้มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่มีการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ โดยมีบทบัญญัติให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอเป็นผู้มีอำนาจกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และมีอำนาจในการสอบสวน ให้นำระเบียบนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔
ชวรัตน์ ชาญวีรกูล
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย